

ARAŞTIRMA / RESEARCH

Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin doğum şekli tercihleri ve etkileyen faktörler

Delivery method preferences of students of Health Sciences Faculty and affecting factors

Eliz Tektaş¹, Gülçin Bozkurt¹, Ezgi Ergin¹, Selma Sezgin¹

¹İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü, İstanbul

Cukurova Medical Journal 2018;43(Suppl 1):63-69

Abstract

Purpose: This study aims to investigate the delivery method preferences of Health Sciences Faculty students and the factors that affect them.

Materials and Methods: The data of this descriptive and cross-sectional study were collected between 16 February and 10 March 2018. The sampling of the study consisted of 469 students studying at Health Sciences Faculty of Istanbul University during the 2017-2018 academic year. A questionnaire form prepared by the researchers was used as a data collection tool.

Results: The mean age of the students participating in the study was 20.07 ± 1.56 years. 81,7% them were females and 38,2% were from the midwifery department. It was determined that 82,5% of the students were born in vaginal delivery and that 87,8% preferred the same method. It was found that those who stated cesarean delivery should be optional (53,9%) preferred this method of delivery more. It was also revealed that the students with knowledge about childbirth (87,2%) preferred the vaginal delivery more.

Conclusion: Majority of the students were found to prefer a normal delivery. Students who favored optional cesarean preferred the cesarean delivery more. It is suggested that students attending Health Sciences Faculty should be given training on pregnancy and delivery and that the curriculum should be organized accordingly.

Key words: Delivery method, student, parturition, Caesarean section, midwife

Öz

Amaç: Bu çalışmada Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin doğum şekline yönelik tercihlerini ve etkileyen faktörleri incelenmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel özellikteki araştırma verileri 16 Şubat-10 Mart 2018 tarihleri arasında elde edildi. Araştırmanın örneklemini İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesinde, 2017-2018 eğitim öğretim döneminde okuyan 469 öğrenci oluşturdu. Verilerin toplanmasında araştırmacılar tarafından hazırlanan anket formu kullanıldı.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 20.07 ± 1.56 yıl, %81,7'si kadın ve %38,2'si ebelik bölümünde okumakta idi. Öğrencilerin %82,5'sinin normal doğumla doğduğu, %87,8'inin normal doğumu tercih ettiği saptandı. İsteğe bağlı sezaryen yapılması gerektiğini belirtenlerin (%53,9) sezaryen doğumu daha fazla tercih ettiği belirlendi. Doğuma yönelik bilgisi olan (%87,2) öğrencilerin daha çok normal doğumu tercih ettiği saptandı.

Sonuç: Öğrencilerinin çoğunluğu normal doğumu tercih etmektedir. İsteğe bağlı sezaryen önerenler, sezaryen doğumu daha fazla tercih etmektedir. Sağlık Bilimleri Fakültelerinde okuyan öğrencilere gebelik ve doğuma yönelik eğitimler verilmesi, müfredat programlarının buna göre düzenlenmesi önerilebilir.

Anahtar kelimeler: Doğum şekli, öğrenci, normal doğum, sezaryen, ebe

GİRİŞ

Doğum fizyolojik, psikolojik ve kültürel süreçlerde, kadına ve ailesine heyecan, mutluluk kadar korku da yaşatabilmektedir¹⁻³. Doğum şekli ile ilgili tercihler

ve algılanması kişiden kişiye değişmektedir. Doğum şekline karar verirken tıbbi endikasyonların yanı sıra anne adayının sosyal, psikolojik ve çevresel faktörler tarafından da etkilendiği bilinmektedir^{4,5}. Sezaryen oranlarının azaltılması konusunda yapılan kanıta

Yazışma Adresi/Address for Correspondence: Dr. Gülçin Bozkurt, İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, İstanbul, Turkey. E-mail: gbozkurt@istanbul.edu.tr
Geliş tarihi/Received: 4.4.2018 Kabul tarihi/Accepted: 30.5.2018 Published online: 9.9.2018

dayalı çalışmalar, değişimin önündeki engellerin belirlenmesinin başarının birinci koşulu olduğu, sezaryen oranlarının sağlık çalışanlarının uygulamalarının anlaşılması ve yanlış uygulamaların değiştirilmesi ile azaltılabileceğini belirtmektedir^{2,6,7}.

Sezaryen doğum oranını arttıran nedenlerin başında yanlış inanç ve algılar gelmektedir. Doğum şekline gebelik süresince anne ve bebeği izleyerek karar vermek gerekmektedir^{1,4,8,9}. Sezaryen doğumlar ancak anne ve bebek için risk oluşturabilecek durumlar olduğunda; baş-pelvis uyumsuzluğu, bebeğin duruş bozuklukları, fetal distres vb. tercih edilmelidir^{10,11}.

Kadınların doğum şekline yönelik kararlarını aile, arkadaş, medya ve sağlık çalışanları etkileyebilmektedir. Doğum anında yaşanan olumsuz deneyimlerin kadınlar arasında paylaşılması, normal doğumun ağırlı, zor, yorucu bir süreç olduğu, bebeğin doğum esnasında oksijensiz kalabileceği, doktorların yönlendirmesi, doğumun doktor tarafından yaptırılmasının istenmesi vb. şeklindeki algılar kadınları sezaryen doğuma yönlendirmektedir^{1,3,6,8,12}.

Gebelik sürecinde yapılacak destek ve bilgilendirme ile sağlık çalışanları anne adaylarının doğum şekline yönelik doğru tercihte bulunmasını sağlayacaktır^{4,6,8}. Sağlık çalışanlarının doğum şekli ile ilgili kendi tercihleri doğum yapacak gebe kadınlara yansiyabilir¹³. Sağlık çalışanları kadınların doğum tercihlerine yardımcı olmak için daha duyarlı, bilgili ve donanımlı olmalıdır. Yeterli eğitim alan, doğum şekline yaklaşım ile ilgili doğru tutum kazandırılan öğrenciler mezuniyet öncesi ve mezuniyet sonrasında, hem kendilerinin hem de bakım ve danışmanlık verdikleri kadınların doğum şekli konusunda doğru kararlar almalarına ve doğuma hazırlanmasına katkıda bulunacaktır^{1,4,6,14}. Bu çalışmanın amacı Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin doğum şekline yönelik tercihlerini ve etkileyen faktörleri incelemektir.

GEREÇ VE YÖNTEM

Tanımlayıcı ve kesitsel tipteki araştırma verileri, 16 Şubat-10 Mart 2018 tarihleri arasında, İstanbul'da bir devlet Üniversitesinin Sağlık Bilimleri Fakültesi'de okuyan öğrencilerden elde edildi. İÜ Sağlık Bilimleri Fakültesinde; Ebelik, Fizyoterapi, Gerontoloji, Sağlık Yönetimi, ve Odiyoloji bölümleri bulunmaktadır.

Araştırmanın evrenini 2017-2018 yılında bu Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde okuyan 2018 öğrenci oluşturdu. Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde okuyan 2018 öğrenci ana kütle büyüklüğü olarak kabul edilmiştir. Araştırma için güven seviyesi ve kabul edilebilir hataya göre önceden örneklem büyüklüğü hesaplandı. Toplam öğrenci sayısına göre kabul edilebilir %5 hata ve %98 güven seviyesinde örneklemin 427 kişi olması gerektiği belirlendi. Verilerin toplandığı sürede araştırmaya katılmaya gönüllü olan ve anketi eksiksiz dolduran 469 öğrenci araştırmanın örneklemini oluşturdu.

Veri toplama araçları

Araştırma verileri, araştırmacılar tarafından literatür taranarak hazırlanan anket formu kullanılarak toplandı^{1,4,5,6,8}. Anket formu, öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri ve doğum şekline yönelik düşüncelerini içeren 36 sorudan oluştu. Öğrencilerin doğum şekline yönelik bilgileri ifadeleri doğrultusunda öz bildirime dayalı olarak belirlendi.

Veriler toplanmaya başlamadan önce anket formunun ebelik bölümünde 20, sosyal hizmetler bölümünden 20 öğrenciye pilot uygulaması yapıldı. Pilot uygulama sonucu revizyon (soru ekleme veya çıkarma) gerekmediğinden elde edilen bu veriler çalışmaya dahil edildi.

Veri toplama; araştırmacılar tarafından okulda yapılan kuramsal derslerin sonunda sınıflara gidilerek öğrencilere çalışmanın amacı açıklandı ve gönüllü olan öğrencilere anket formu uygulandı. Anket formu öğrencilerin öz bildirimlerine dayalı olarak 15-20 dakikada tamamlandı.

Veri toplamaya başlamadan önce İstanbul Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulundan etik kurul onayı (Etik kurul no:2018/01) ve araştırmanın yapıldığı kurumdan yazılı izinler alındı. Araştırma süresince Helsinki Bildirgesi kurallarına uyuldu. Çalışmaya katılımda gönüllülük ilkesine dikkat edilerek, çalışma öncesinde öğrencilere çalışmanın amacı ile ilgili bilgi verilerek sözlü onamları alındı.

İstatistiksel analiz

Araştırma sonunda elde edilen veriler SPSS 21.0 paket programında, parametrik ve nonparametrik tanımlayıcı istatistiksel analizler kullanılarak değerlendirildi. Tanımlayıcı istatistiksel yöntemlerin (sayı, frekans, ortalama, standart sapma, minimum-

maksimum) yanında kategorik değişkenlerde ki-kare testi analizi ile değerlendirildi. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ kabul edildi.

BULGULAR

Araştırma katılan öğrencilerin; %38.2'si (n:179) Ebelik bölümü, %17.3'ü (n:81) Sosyal Hizmet bölümü, %11.9'ü (n:56) Odiyoloji bölümü, %15.6'si (n:73) Sağlık Yönetimi bölümü, %8.7'si (n:41)

Fizyoterapi bölümü ve %8,8'ü (n:39) Gerontoloji bölümü öğrencisi idi. Öğrencilerin sınıf dağılımları incelendiğinde; %33.9'u (n:159) 1. sınıf, %42,2'si (n:198) 2. sınıf, %15,6'si (n:73) 3. sınıf ve %8,3'ü (n:39) 4. sınıfta okuduğu belirlendi.

Tablo 1'de görüldüğü üzere öğrencilerin; 18-29 yaş aralığında, yaş ortalamasının 20.07 ± 1.56 yıl olduğu, %81,7'inin kadın olduğu, %78'inin çekirdek aileye sahip olduğu ve %69.7'sinin annesinin ilkököl düzeyinde eğitilmiş olduğu saptanmıştır (Tablo 1).

Tablo 1. Öğrencilerin demografik özellikleri (N=469).

Özellikler	n (%)
Cinsiyet	
Kadın	383 (81.7)
Erkek	86 (18.3)
Aile Tipi	
Çekirdek aile	366 (78.0)
Geniş aile	90 (19.2)
Dağılmış Aile	13 (2.7)
Anne Eğitim Düzeyi	
Okur-yazar değil	31 (6.6)
İlköğretim	227 (69.7)
Orta öğretim	85 (18.1)
Yükseköğretim	26 (5.5)
Baba Eğitim Düzeyi	
Okur-yazar değil	9 (1.9)
İlköğretim	263 (56.1)
Orta öğretim	119 (25.4)
Yükseköğretim	78 (16.6)
Aile Geliri	
Gelir giderden az	61 (13.0)
Gelir gidere denk	343 (73.1)
Gelir giderden fazla	65 (13.9)
Yaş Ortalaması (yıl)	20.07 ± 1.56 (min-max:18-29)

Tablo 2'de öğrencilerin doğum şekli tercihlerine ilişkin bilgileri incelendiğinde; %87,8'inin normal doğumu tercih ettiği, normal doğumu tercih nedenlerinin ilk üç sırada; %86,6'sı anne için daha sağlıklı olduğu, % 83,4'ü doğal olduğu ve %78'inin doğum sonu iyileşme kolay ve hızlı olduğu için tercih ettiği görüldü. Öğrencilerin %26,4'ünün normal doğumu gördüğü, %53,9'ü isteğe bağlı sezaryenin olması gerektiğini ve %40,9'ünün çevresindeki kişilerin doğum şekli ile ilgili tercihlerden etkileneceğini belirttiği görüldü (Tablo 2). Araştırma grubundaki öğrencilerin %82,5'sinin (n:387) normal doğumla doğduğu belirlendi. Kız öğrencilerinin doğum şekline yönelik bilgisinin erkek öğrencilerden istatistiksel olarak anlamlı olarak daha fazla olduğu (X^2 ; 28,708, p ; ,000) saptandı. Tablo

3'de öğrencilerin doğum tercihlerini etkileyen faktörler incelendiğinde; istatistiksel anlamlı farkla doğuma yönelik bilgisi olanların normal doğumu tercih ettiği (X^2 ; $p=6,485$; ,011), Sezaryenin isteğe bağlı yapılabileceğini belirtenlerin kendilerinin de sezaryen doğumu daha fazla tercih ettiği (X^2 ; $p=30,089$; ,000) ve normal doğumu tercih edenlerin sezaryen doğumun bedenini daha fazla bozulmasına (X^2 ; $p=8,668$; ,003) yol açacağını bildirdiği görüldü (Tablo 3).

TARTIŞMA

Literatürlerde anne ve bebek sağlığı için normal doğum şeklinin tercih edilmesi, sağlık çalışanlarının eğitim sürecinde doğal doğum felsefesini

benimsemesi, doğru tutumların kazandırılması ve anne adayını normal doğuma hazırlaması gerektiği vurgulanmaktadır^{1,4}. Çalışma grubumuzdaki öğrencilerin %87.8'i normal doğumu, %9.4'ü sezaryen doğumu tercih edeceğini bildirmişti. Sağlık Bilimlerinde okuyan öğrencilerin doğum şekli tercihlerinin inceleyen araştırmacılar, normal doğum tercih edenlerin oranının sırasıyla; %76.5, %88.5 ve %82.4 bildirirken sezaryen doğumu tercih edenlerin

oranını sırasıyla; %7.2, %11.5, ve%17.6 olarak belirlemiştir^{4,8,15}.

Çalışma sonuçları sezaryen doğumun azımsanmayacak oranlarda tercih edildiğini göstermektedir. Sağlık eğitimi almakta olan sezaryen doğumu tercih eden öğrenci oranları normal doğum ilgili bilgi ve farkındalık eğitimlerine gereksinimlerini göstermesi bakımından dikkat çekicidir.

Tablo 2. Öğrencilerin doğum şekli tercihlerine ilişkin bilgilerin dağılımı (N=469)

Özellikler	n (%)
Tercih ettiği doğum şekli	
Normal doğum	412 (87.8)
Sezaryen	44 (9.4)
Evde Doğum	13 (2.8)
Normal doğumu tercih nedenleri (n:412)*	
Anne için daha sağlıklı olacağını düşünmek	406 (86.6)
Bebeği hemen görebilme ve emzirebilmek	259 (55.2)
Doğal olduğu için	391 (83.4)
Doğum sonu iyileşme hızlı olduğundan	366 (78.0)
Anne-bebek bağlanması daha iyi olduğundan	279 (59.5)
Maliyeti düşük olduğu için	56 (11.9)
Ameliyatından korktuğu/ameliyat izinin kalmasını istemediği için	122 (26.0)
Normal hayata adaptasyon daha hızlı olduğu için	300 (64.0)
Sezaryen doğum tercih nedenleri (n:44)*	
Anne ve bebek için daha sağlıklı olduğu için	25 (5.3)
Daha kolay	53 (11.3)
Sağlık problemi olduğu için	24 (5.1)
Doğum tarihi önceden bilmek için	22 (4.7)
İsteğe bağlı sezaryen	
Yapılmalı	253 (53.9)
Yapılmamalı	216 (46.1)
Bildiği doğum şekilleri*	
Normal	469 (100)
Sezaryen	458 (97.7)
Epidural ile normal	224 (47.8)
Suda doğum	399 (85.1)
Hipnoz ile doğum	120 (25.6)
Gördüğü doğum şekli (n:206)	
Normal	124 (26.4)
Sezaryen	92 (19.6)
Çevresindeki kişilerin doğum tercihinden etkilenme	
Etkilenen	192 (40.9)
Etkilenmeyen	277 (59.1)
Doğuma Yönelik Bilgisi	
Olanlar	409 (87.2)
Olmayanlar	60 (12.8)
Bilgi Kaynakları	
Okul	189 (40.3)
İnternet-Medya	147 (31.3)
Aile-arkadaş	133 (28.4)

*Birden fazla seçenek

Tablo 3. Öğrencilerin doğum şekline ilişkin tercihlerini etkileyen faktörler (N=469)

Özellikler	Tercih edilen doğum şekli		χ^2	p
	Normal n (%)	Sezaryen n (%)		
Doğum şekline yönelik bilgi				
Bilgisi olanlar	376 (80.2)	49 (10.5)	6.485	.011
Bilgisi olmayanlar	33 (7.0)	11 (2.3)		
Çevredeki kişilerin doğum tercihleri				
Etkilenen	169 (36.0)	23 (4.9)	2.580	.108
Etkilenmeyen	256 (54.6)	21 (4.5)		
İsteğe bağlı sezaryen				
Yapılmalı	212 (45.2)	41 (8.8)	30.089	.000
Yapılmamalı	213 (45.4)	3 (0.6)		
Cinsiyet				
Kadın	345 (73.5)	38 (8.1)	.716	.539
Erkek	80 (17.1)	6 (1.3)		
Bedenin bozulmasına neden olur				
Normal doğum	43 (9.2)	11 (2.3)	8.668	.003
Sezaryen	382 (81.5)	33 (7.0)		
Hangi doğum şeklinde toparlanma süreci uzun				
Normal	51 (10.9)	9 (1.9)	2.555	.110
Sezaryen	374 (91.4)	35 (8.6)		

Dünya Sağlık Örgütü sezaryen oranlarının %10-15 arasında tutulmasını önermesine rağmen ülkemizde sezaryen doğum oranı (%48) oldukça yüksektir¹⁶. Ülkemizde sezaryen doğum oranlarının yıllar içinde giderek arttığı, bugün dünyada en yüksek orana sahip ülkeler arasında yer aldığı bilinmektedir. Chaillet, ve Dumont² sezaryen oranlarının azaltılması konusunda kanıta dayalı çalışmalarını incelediği meta-analizde, değişimin önündeki engellerin belirlenmesinin başarının temel anahtarı olduğunu, sezaryen oranlarının sağlık çalışanlarının uygulamalarının anlaşılması ve değiştirilmesi ile azaltılabileceğini belirtmektedir. Çalışma grubumuzdaki öğrencilerin %82,5'i normal doğmuştu. Aksu ve Özsoy⁴, ebelik ve hemşirelik öğrencileri ile yaptığı çalışmalarında, öğrencilerin %90.6'sının normal doğduğunu belirlemiştir. Ülkemizde Her 5 yılda bir yapılan Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması (TNSA) verilerine göre, sezaryen doğum oranları yıllara göre; 1993'de %6,9, 1998'de %14, 2003'te % 21.4, 2007'de %42.5 iken 2013 yılında bu oranın %48'e çıktığı görülmektedir¹⁶. Normal doğan öğrencilerin yaş ortalamalarını (20,07±1,56) baz alarak geriye doğru yansıttığımız da sezaryen doğum oranlarının yıllar içinde bariz bir şekilde arttığı görülmektedir. Akyol ve ark.⁵, sezaryen doğum oranını sağlık personelinde (%61), sağlık personeli olmayanlara göre (%38.8) anlamlı

olarak yüksek bulmuştur. Duman ve ark.¹⁵ eğitim seviyesi arttıkça sezaryen oranının arttığını saptamıştır. Sağlık çalışanları ile yapılan çalışmalarda sezaryen doğumu tercih etme oranları; Duman ve ark.¹⁵ %53.1 ve Elkin¹⁷ %32 sağlık ile ilgili konularda daha bilinçli oldukları varsayıldığında sonuçlar oldukça düşündürücüdür.

Bu çalışmada öğrencilerin sıklıkla; anne için daha sağlıklı olduğu (%86,6), doğal olduğu (%83,4) ve doğum sonu iyileşme kolay ve hızlı olduğu (%78) için normal doğumu tercih ettiği saptandı. Palas Karaca ve Koyuncu⁸ öğrencilerin daha sağlıklı olduğu (%39.2) ve doğum sonu iyileşme kolay ve hızlı olduğu (%24.8) için normal doğum seçtiğini belirlemiştir. Sayiner ve ark.⁷ ise %35 daha sağlıklı olduğu ve %16 kendiliğinden gerçekleştiği için normal doğumu tercih ettiğini saptamıştır. Çalışma grubumuzda belirlenen normal doğumu tercih nedenleri benzer çalışmalar ve literatür ile uyumludur.

Türkiye'de sezaryen doğum tercihini etkileyen faktörler; doğum ağrısından korkma, doktorların yönlendirmesi, bebek için daha sağlıklı olacağı düşüncesi, doğumun doktor tarafından yaptırılmasının istenmesi vb. arasında sayılmaktadır^{3,6,7,12,17,18}. Çalışma grubunda öğrenciler, kolay olduğu (%11,3), anne ve bebek için sağlıklı

olduğu (%5,3), sağlık problemleri (%5,1) açısından ve doğum tarihinin önceden bilmek için (%4,7) sezaryen doğumu tercih edeceklerini belirtmişti. Ergöl ve Kürtüncü⁶ kadınların %47,4'ünün doğumdan korktuğu ve ağrısız doğum yapmak için sezaryen doğumu tercih ettiğini belirlemiştir.

Son yıllarda sezaryen ile doğum oranlarının artmasında, kişisel tercihlerin etkili olduğuna dikkat çekilmektedir^{4,17}. Zorunlu kalmadıkça isteğe bağlı sezaryen yapılması ciddi sağlık riskleri taşımakla birlikte, etik olarak tartışılan bir konudur. Literatürlerde endikasyon olmadan isteğe bağlı sezaryen doğum yaptırmanın etik açıdan doğru olmadığını belirtmektedir^{3,6,7,16}. Çalışma grubundaki öğrencilerin %53,9'u isteğe bağlı sezaryenin olması gerektiğini belirtmişti. Palas Karaca ve Koyuncu⁸ öğrencilerin %32,7'sinin, Doğaner ve ark.⁷'sının isteğe bağlı sezaryenin olması gerektiğini ifade ettiğini saptamıştır. Sayiner ve ark⁷ sezaryenlerin %61,8'inde tıbbi endikasyon olmaksızın anne isteği ile yapıldığını belirlemiştir. Yaşar¹³ kendi isteği ile sezaryen olan kadın oranını %6,8 bulmuştur. Akyol ve ark⁵ sağlık personeli olan anne adaylarında isteğe bağlı sezaryenin %61,8, sağlık personeli olmayanlarda %37,1 olduğunu belirlemiştir. Duman ve ark.¹⁵ sağlık personelleri ile yaptığı çalışmada sezaryen doğumların %76,7'sinin tıbbi endikasyon ile % 23,3 kendi isteği ile olduğunu belirlemiştir. Akyol ve ark.⁵ sağlık çalışanlarında kendilerini takip eden doktorun doğum da bulunamaması nedeniyle %15'inin sezaryen doğumu tercih ettiğini saptamıştır. Mutlu Çubuk¹⁹ sezaryen doğumların %77,8'ine hekimin karar verdiğini belirlemiştir. Sezaryen doğuma karşı sağlık çalışanlarının yaklaşımlarının ve ön yargılarının bilinmesi, değiştirilmesi normal doğum oranlarının artırılması açısından önemlidir. Araştırma sonuçları karşılaştırıldığında isteğe bağlı sezaryen oranlarının yüksek olduğu söylenebilir.

Sağlık eğitimi alan öğrenciler ve sağlık çalışanlarının doğum şekline yönelik tercihleri, doğum ile ilgili bilgi ve tutumları, anne adaylarına yapacağı danışmanlığı etkileyebilir^{1,19}. Çalışma grubunda doğuma yönelik bilgisi olan öğrencilerin anlamlı farkla normal doğumu daha çok tercih ettiği, kız öğrencilerinin doğum şekline yönelik bilgisinin erkek öğrencilerden fazla olduğu belirlendi. Çalışma grubundaki öğrencilerin %87,2'sinin doğuma yönelik bilgisi olduğunu düşündüğü ve %40,3'ünün bilgi kaynağının okul olduğu saptandı. Palas Karaca ve

Koyuncu⁸ Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulunda öğrencilerin %67,3'ünün doğuma yönelik bilgiyi okuldan aldığını belirlemiştir. Çalışma grubumuzdaki Ebelik bölümünün dışında diğer bölümlerde okuyan öğrenciler doğum şekline yönelik okul dışı kaynakları (medya, arkadaş vb) bilgi kaynağı olarak bildirmiştir. Kadın ve çocuğa yönelik hizmet verebilecek, tüm sağlık eğitimi alan öğrencilerin, lisans eğitimleri sırasında kadın sağlığı ve doğuma yönelik eğitimleri gerekmektedir.

Araştırmanın bulguları, tek bir üniversitenin Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencileri ile gerçekleştirildiği için elde edilen sonuçlar bu kurumla sınırlıdır. Örneklem büyüklüğü güç analizi yapılarak belirlendiği için elde edilen sonuçlar Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin doğum şekli tercihleri ve etkileyen faktörleri anlamaya yönelik genelleme yapılabilir

Sonuç olarak, öğrencilerin çoğunluğu normal doğum şeklini tercih etmektedir. İsteğe bağlı sezaryenin olması gerektiğini bildiren öğrencilerin oranlarının yüksek olduğu söylenebilir. İsteğe bağlı sezaryen önerenler, sezaryen doğumu daha fazla tercih etmektedir. Sağlık Bilimleri Fakültelerinde okuyan öğrencilere gebelik ve doğuma yönelik eğitimler verilmesi, müfredat programlarının buna göre düzenlenmesi önerilebilir.

KAYNAKLAR

1. Amanak K, Akdolun Balkaya N. Ebelik bölümü öğrencilerinin doğal doğuma yönelik bilgi ve düşünceleri. Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi .2013;2:169-192.
2. Chaillet N, Dumont A. Evidence-based strategies for reducing cesarean section rates: A meta-analysis. Birth. 2007;34:53-4.
3. Karabulutlu Ö. Kadınların doğum şekli tercihlerini etkileyen faktörler. İ.Ü.F.N. Hemşirelik Dergisi. 2012;20:210-8.
4. Aksu H, Özsoy S. Ebelik ve Hemşirelik öğrencilerinin doğum şekli tercihleri ve etkileyen faktörler. Sağlık Bilimleri Dergisi. 2015;24:44-8.
5. Akyol A, Gönen Yağcı Ş, Tekirdağ Aİ. Sağlık personelinin doğum şekli ve özelliklerinin sağlık personeli olmayanlarla karşılaştırması. JOPP Derg. 2011;3:55-63.
6. Ergöl Ş, Kürtüncü M. Bir üniversite hastanesinde kadınların sezaryen doğum tercihlerini etkileyen faktörler. Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi. 2014;26-34.
7. Sayiner FD, Özerdoğan N, Giray S, Özdemir E, Savcı A. Kadınların doğum şekli tercihlerini etkileyen faktörler. Perinatoloji Dergisi. 2009;17:104-12.

8. Palas Karaca P, Genç Koyuncu R. Sağlık hizmetleri meslek yüksekokulunda okuyan öğrencilerin doğum şekli tercihlerine yönelik düşüncelerinin belirlenmesi. Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Dergisi. 2015;3:4-11.
9. Todman DA. History of Caesarean section: from ancient world to the modern era. Aust N Z J Obstet Gynaecol. 2007;47:357-61.
10. Littleton LY. Maternal, Neonatal and Woman's Health Nursing. New York, Delmar Thomson Learning. 2002 .
11. Park CS, Yeoum SG, Choi ES. Study of subjectivity in the perception of cesarean birth. Nurs Health Sci. 2005;7.1: 3-8.
12. Ryding EL. Investigation of 33 woman who demanded a cesarean section for personal reasons. Acta.Obstet Gynaecol Scand. 1993;72:280-5.
13. Yaşar Ö. Primipar kadınların doğum tercihleri ve bunu etkileyen faktörler (Yüksek lisans tezi). Afyon, Afyon Kocatepe Üniversitesi, 2006.
14. Doğaner G, Doğaner A, Duran Ö, Tuna M, Tezcan Ş, Turan G. Sağlık bilimlerinde okuyan öğrencilerin doğum şekli tercihlerine yönelik düşüncelerinin belirlenmesi. Türk Jinekoloji Ve Obstetrik Derneği Dergisi. 2013;10:31-6.
15. Duman Z, Nadişgil G, Kırşahin F, Coşar E, Dağıstan TA, Aral İ. Sağlık çalışanlarının normal doğum ve sezaryen ile ilgili düşünceleri. Perinatoloji Dergisi. 2007;15:7-11.
16. Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü. 2013 Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması. Ankara, Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü, 2014.
17. Elkin N. Bir aile sağlığı merkezine başvurmuş olan 18-49 yaş arası kadınların doğum şekli tercihleri ve ilişkili faktörler. Anadolu Kliniğı. 2016;21:97-106.
18. Kapısız Ö, Karaca A, Süzer Özkan F, Gülen Savaş H. Hemşirelik öğrencilerinin doğum algısı. Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi. 2017;7:156-60.
19. Mutlu Çubuk M, Kadınların doğum tercihleri üzerine sağlık eğitiminin etkisi (Yüksek lisans tezi). Malatya, İnönü Üniversitesi, 2014.